

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย
THE RELATIONSHIP BETWEEN TRAITS AND ROLES OF ADMINISTRATOR
INKANJANAPISEK WITTHAYALAI SCHOOL GROUP

พัชรินทร์ สายขุน¹
ศักดิ์พันธ์ ต้นvimลรัตน์²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย 2) บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย 3) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่โรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย จำนวน 9 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 6 คนประกอบด้วย ฝ่ายบริหาร 2 คน ฝ่ายปฏิบัติการสอน 2 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2 คน รวมทั้งสิ้น 54 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามคุณลักษณะของผู้บริหารตามแนวคิดของสตอกคิลล์ (Stogdill) และบทบาทของผู้บริหารตามแนวคิดของฟาร์เรน และเคย์ (Farren and Kaye) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าคุณลักษณะของผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด 6 ด้าน เรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านคุณลักษณะทางกายด้านลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงาน ด้านบุคลิกภาพ ด้านพื้นฐานทางสังคม ด้านสติปัญญาและความสามารถ และด้านลักษณะทางสังคม
2. บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าบทบาทของผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน เรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุน ด้านผู้อำนวยการความสะอาดด้านผู้ประเมิน ด้านผู้คาดการณ์ และด้านผู้ให้คำปรึกษา
3. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัยโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับสูงซึ่งเป็นความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน

Abstract

The purposes of this research were to examine 1) the administrators' traits in Kanjanapisek Witthayalai School Group. 2) the administrators' roles in Kanjanapisek Witthayalai School Group. 3) the relationship between traits and roles of administrator in Kanjanapisek Witthayalai School Group. The samples were 9 schools in Kanjanapisek Witthayalai School Group. There were 6 respondents from each school were; two school administrators, two teachers, and two basic education school committees, with the total of 54 respondents. The research instrument was a questionnaire about the administrators' traits based on Stogdill's concept and the administrators' roles based on Faren's and Kaye's concept . The statistics used to analyzie the data were frequency,percentage, arithmetic mean, standard deviation and Pearson's product-moment correlationcoefficient.

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์พันธ์ ต้นvimลรัตน์ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร-

The findings of the research were as follows:

1. The administrators' traits in Kanjanapisek Witthayalai School Group as a whole and an individual aspect, were at a high level, in order arithmetic mean from maximum to minimum were as follows; physical characteristics, task-related characteristics, personality, social background, intelligence and ability, and social characteristics.
2. The administrators' role in Kanjanapisek Witthayalai School Group, as a whole and an individual aspect, were at a high level, in order arithmetic mean from maximum to minimum were as follows; promoter, facilitator, appraiser, predictor and counselor.
3. The administrators' traits and the administrators' role in Kanjanapisek Witthayalai School Group, were found positive correlated as a whole with a high level at .01 level of significant.

บทนำ

สภาพสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาการศึกษาของชาติให้มีความเหมาะสมทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ ประเทศไทยจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องปรับตัว ทบทวนกระบวนการพัฒนาประเทศชาติ ในทิศทางที่พึ่งพาตนเองและมีภูมิคุ้มกันตนเองมากขึ้น โดยยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นแนวทางปฏิบัติควบคู่ไปกับการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” เพื่อให้การพัฒนาและการบริหารประเทศเป็นไปในทางสายกลาง การพัฒนาที่เชื่อมโยงทุกมิติอย่างบูรณาการ โดยมีการวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลใช้หลักความพอประมาณให้เกิดความสมดุลระหว่างมิติทางวัตถุกับจิตใจของคนในชาติ ความสมดุลระหว่างความสามารถในการพึ่งตนเองกับความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลก ความสมดุลระหว่างสังคมชนบทกับสังคมเมือง โดยมีการเตรียมระบบภูมิคุ้มกันด้วยการบริหารจัดการความเสี่ยงให้เพียงพอพร้อมรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทั้งจากภายในและภายนอกของประเทศ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 80 (3) ได้บัญญัติให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันต่อ

การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

การศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคลอันเป็นกำลังที่สำคัญของประเทศชาติ การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (2552-2561) ได้มีการกำหนดเป้าหมายในการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยได้เน้นประเด็นหลัก 3 ประการ คือ 1) การพัฒนาคุณภาพ

และมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย 2) การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา การเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และ 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา นอกจากนี้กรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาก็ยังมีมาตรการในการสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรมการบริหารเชิงคุณภาพ การกำหนดมาตรการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาและในสถานศึกษา มีการกำหนดคุณสมบัติการเข้าสู่ตำแหน่งเส้นทางความก้าวหน้า และระบบการจูงใจการที่จะขับเคลื่อนการปฏิรูปการเรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องให้ความสำคัญแก่หลักสูตร ผู้เรียน เนื้อหาสาระ การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาครู การใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกโรงเรียน ให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ตลอดจนเชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้สู่ชุมชน มีการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการบริหารจัดการศึกษารวมทั้งการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายเพื่อร่วมมือกันพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์กร และประการที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งผู้บริหารต้องตระหนักถึงความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้เจริญเติบโตองกามเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยดำเนินการร่วมมือกับทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัยจัดตั้งขึ้นในนามมณฑลสมัยที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (รัชกาลที่ 9) ทรงเสด็จเฉลิมฉลองวชิราภิเษกสมโภชครบ 50 ปี เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2539 โดยมีความเห็นว่าควรมีการยกระดับโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัยให้ก้าวสู่การเป็นโรงเรียนส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและเพื่อสนอง

ตอบต่อนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของประเทศในการพัฒนาเยาวชน ให้สู่ความเป็นเลิศ ซึ่งประกอบด้วย 9 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม (พระตำหนักสวนกุหลาบมัธยม) 2) โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย สุราษฎร์ธานี 3) โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กระบี่ 4) โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย สุพรรณบุรี 5) โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย อุทัยธานี 6) โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย เพชรบูรณ์ 7) โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ 8) โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย ชัยภูมิ และ 9) โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย ฉะเชิงเทรา โดยมีกลยุทธ์ในการดำเนินการยกระดับกลุ่มโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัยก้าวสู่การเป็นโรงเรียนส่งเสริมความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ 8 กลยุทธ์ ดังนี้ กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาระบบการบริหารงานโรงเรียนและการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัยแบบความร่วมมือและการมีส่วนร่วม กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาหลักสูตรส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ กลยุทธ์ที่ 3 ปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนของครู โดยการพัฒนาคู่มือที่มีทักษะและเทคนิคการสอน และการวัดประเมินผลแบบมีอาชีพ กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมงานวิจัยครูและใช้งานวิจัยในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนรวมถึงการส่งเสริมนักเรียนด้วยกระบวนการคิด การทำงาน การแก้ปัญหาด้วยกระบวนการทำวิจัย กลยุทธ์ที่ 5 ส่งเสริมค่ายทักษะวิชาการด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษา และเทคโนโลยี กลยุทธ์ที่ 6 ส่งเสริมสื่อการเรียนรู้ และการนำเทคโนโลยีมาใช้พัฒนาผู้เรียน กลยุทธ์ที่ 7 ส่งเสริมการทำงานแบบมีส่วนร่วมและทำงานเป็นทีม กลยุทธ์ที่ 8 ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม การทำงานเป็นทีมและการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขของนักเรียนซึ่งในกลยุทธ์ดังกล่าวเป็นเรื่องที่ท้าทายสำหรับผู้บริหารดังที่ธนสาร บัลลังก์ ปัทมา ได้เสนอแนะประเด็นที่เกี่ยวกับการบริหารงานของผู้บริหาร สรุปได้ว่า ประเด็นที่ 1 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานในตำแหน่ง พบว่า ปัญหาคือ เรื่องของการวางตน การสร้างศรัทธาให้เป็นที่ยอมรับระหว่างผู้บริหารและครู ปัญหาด้านการบริหารงบประมาณการเงินให้เป็นไปตามระเบียบราชการ ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบต่างๆ ไม่เพียงพอในองค์กรมีความขัดแย้งระหว่างบุคลากรในองค์กร และความขัดแย้งระหว่างผู้บริหารและบุคลากรในองค์กร เกิดการแตกแยกแบ่งฝ่ายในองค์กรบุคลากรในองค์กรมีวิถีที่ต่างกันระหว่างบุคลากรอาวุโสและบุคลากรรุ่นใหม่ประเด็นที่ 2 ปัจจัยและวิธีการที่ใช้ในการแก้ปัญหา หรือคุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ มีดังนี้ การสร้างภาวะผู้นำ การสร้างความยอมรับ

ด้วยการใช้แรงจูงใจด้วยวิธีต่างๆ เช่น การเสริมแรง การให้รางวัล คำชม การสนทนาพูดคุย ได้รับความเข้าใจ การบริหารความเปลี่ยนแปลงจัดการกับความเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไป การใช้ความรู้ความสามารถหรือคุณวุฒิที่มีอยู่ไปใช้ในการบริหารงาน การอาศัยกฎระเบียบ การสร้างความเป็นกันเอง แสดงความเป็นพวก การวางแผนการหาวิธีแก้ปัญหา การทำตัวอย่างปฏิบัติเป็นแบบอย่างให้เห็น การรับฟังความคิดเห็นและให้โอกาสแก่บุคลากรทุกฝ่าย การบริหารความขัดแย้ง และการใช้หลักธรรม คุณธรรมจากข้อมูลที่กำลังมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ นั่นคือ ผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารที่ดีควรมีคุณลักษณะที่เหมาะสมและมีบทบาทที่เหมาะสมอันจะนำไปให้โรงเรียนประสบความสำเร็จได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย อันจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาผู้บริหารให้มีความสามารถในการบริหารโรงเรียนเพื่อนำพาให้โรงเรียนประสบความสำเร็จและมีส่วนช่วยในการพัฒนาประเทศชาติสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย
2. เพื่อทราบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย

สมมติฐานการวิจัย

1. คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย อยู่ในระดับปานกลาง
2. บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย อยู่ในระดับปานกลาง
3. คุณลักษณะกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัยมีความสัมพันธ์กัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาการวิจัยโดยมุ่งที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยนำแนวคิดของสตอกคิลด์

(Stogdill) มาเป็นแนวทางในการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหาร ดังนี้ 1) คุณลักษณะทางกาย 2) พื้นฐานทางสังคม 3) สถิติปัญญาและความสามารถ 4) บุคลิกภาพ 5) ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงาน และ 6) ลักษณะทางสังคม ส่วนของบทบาทของผู้บริหาร สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของฟาร์เรนและเคย์ (Farren and Kaye) มาเป็นแนวทางในการศึกษาบทบาทของผู้บริหาร 5 ประการ ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการ 2) ผู้ประเมิน 3) ผู้คาดการณ์ 4) ผู้ให้คำปรึกษา และ 5) ผู้ส่งเสริมสนับสนุน

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา บทความ เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์แล้วจัดทำเป็นโครงร่างงานวิจัย โดยได้รับคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วจึงนำเสนอโครงร่างงานวิจัยต่อภาควิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากรเพื่ออนุมัติโครงร่างงานวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา บทความ เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาดำเนินการจัดสร้างเครื่องมือซึ่งได้แก่ แบบสอบถาม จากนั้นจึงนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปดำเนินการเพื่อตรวจสอบคุณภาพโดยวิธีการหาความเชื่อมั่นแล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด จากนั้นจึงนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์วิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานการวิจัย ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ทางสถิติมาสรุป แล้วเขียนร่างรายงานการวิจัยเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เมื่อได้รับการตรวจสอบความถูกต้อง และปรับปรุงแก้ไขตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอแนะแล้วจึงจัดทำเป็นรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากรเพื่อขออนุมัติจบการศึกษา

ประชากร

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย จำนวน 9 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างและการเลือกตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

โดยใช้ตารางประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย จำนวน 9 โรงเรียน แล้วเลือกตัวอย่างตามโอกาสทางสถิติ (probability sampling) โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งประเภท (stratified random sampling)

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลของแต่ละโรงเรียนจำนวน 6 คน ประกอบด้วย ฝ่ายบริหาร โรงเรียนละ 2 คน ฝ่ายปฏิบัติการสอน โรงเรียนละ 2 คน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนละ 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 54 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรพื้นฐาน คือ ตัวแปรที่เกี่ยวกับสถานภาพ ส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ตัวแปรต้น (X_{tot}) คือ ตัวแปรที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหาร
3. ตัวแปรตาม (Y_{tot}) คือ ตัวแปรที่เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ แบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารตามแนวคิดของสตอกดิลล์ (Stogdill)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารตามแนวคิดของฟาร์เรนและเคย์ (Farren and Kaye)

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาเครื่องมือ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 นำผลการศึกษามาสร้างและพัฒนาเครื่องมือ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน พิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหากับนิยามตัวแปรของการวิจัย ด้วย

การหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.6 – 1.00
 ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างรวมผู้ให้ข้อมูลจำนวน 36 คน

ขั้นตอนที่ 4 นำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามกลับมาหาค่าความเที่ยง (reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -coefficient) = 0.891

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยมีขั้นตอนดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำบันทึกถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ผ่านภาควิชาการบริหารการศึกษาเพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยทำการจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม กรณีที่ได้รับแบบสอบถามไม่ครบหรือแบบสอบถามไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยได้ติดต่อเพื่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม ทั้งนี้ให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่สมบูรณ์อย่างแท้จริง

สถิติที่ใช้สำหรับการวิจัย

1. การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ความถี่ (frequency: f) และร้อยละ (percentage: %)
2. การวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้บริหารกับบทบาท

ของผู้บริหาร สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) แล้วนำค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean) ที่ได้เปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบส (Best) ดังนี้

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 4.50 ถึง 5.00 แสดงว่า คุณลักษณะของผู้บริหารกับบทบาทของผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.50 ถึง 4.49 แสดงว่า คุณลักษณะของผู้บริหารกับบทบาทของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 2.50 ถึง 3.49 แสดงว่า คุณลักษณะของผู้บริหารกับบทบาทของผู้บริหาร อยู่ในระดับปานกลาง

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.50 ถึง 2.49 แสดงว่า คุณลักษณะของผู้บริหารกับบทบาทของผู้บริหาร อยู่ในระดับน้อย

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.00 ถึง 1.49 แสดงว่า คุณลักษณะของผู้บริหารกับบทบาทของผู้บริหาร อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะกับบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย

ผู้วิจัยวิเคราะห์จากค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับคุณภาพตามแนวคิดของเบสท์ (Best) ผลปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย โดยภาพรวม (X_{tot})

(n=54)

ด้าน	คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	คุณลักษณะทางกาย (X_1)	4.44	0.69	มาก
2	พื้นฐานทางสังคม (X_2)	4.40	0.60	มาก
3	สติปัญญาและความสามารถ (X_3)	4.37	0.62	มาก
4	บุคลิกภาพ (X_4)	4.41	0.65	มาก
5	ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงาน (X_5)	4.42	0.63	มาก
6	ลักษณะทางสังคม (X_6)	4.36	0.69	มาก
	รวม (X_{tot})	4.40	0.61	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งมีค่ามัธยฐานเลขคณิตอยู่ระหว่าง 4.36 – 4.44 โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านคุณลักษณะทางกาย ($\bar{X}=4.44$, S.D.=0.69) ด้านลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงาน ($\bar{X}=4.42$, S.D.=0.63) ด้านบุคลิกภาพ ($\bar{X}=4.41$, S.D.=0.65) ด้านพื้นฐานทางสังคม ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.60) ด้านสติปัญญาและความสามารถ ($\bar{X}=4.37$, S.D.=0.62) และด้าน

ลักษณะทางสังคม ($\bar{X}=4.36$, S.D.=0.69) ตามลำดับเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าอยู่ระหว่าง 0.60-0.69 มีการกระจายของข้อมูลไม่มากนัก แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย

ผู้วิจัยวิเคราะห์จากค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับคุณภาพตามแนวคิดของเบสต์ (Best) ผลปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย โดยภาพรวม (Y_{tot})

(n=54)

ด้าน	บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ผู้อำนวยการ (Y ₁)	4.39	0.64	มาก
2	ผู้ประเมิน (Y ₂)	4.37	0.63	มาก
3	ผู้คัดการณ์ (Y ₃)	4.37	0.57	มาก
4	ผู้ให้คำปรึกษา (Y ₄)	4.37	0.65	มาก
5	ผู้ส่งเสริมสนับสนุน (Y ₅)	4.47	0.62	มาก
	รวม (Y_{tot})	4.40	0.60	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่าบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งมีค่ามัธยฐานเลขคณิตอยู่ระหว่าง 4.37 – 4.47 โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุน ($\bar{X}=4.47$, S.D.=0.62) ด้านผู้อำนวยการ (Y₁) ($\bar{X}=4.39$, S.D.=0.64) ด้านผู้คัดการณ์ ($\bar{X}=4.37$, S.D.=0.57) ด้านผู้ประเมิน ($\bar{X}=4.37$, S.D.=0.63) และด้านผู้ให้คำปรึกษา ($\bar{X}=4.37$, S.D.=0.65) ตามลำดับเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าอยู่ระหว่าง 0.57-0.65 มีการกระจาย

ของข้อมูลไม่มากนัก แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน Pearson's product - moment correlation coefficient ผลปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะกับบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย โดยภาพรวมและรายด้าน

(n=54)

ตัวแปร	ผู้อำนวยการ (Y ₁)	ผู้ประเมิน (Y ₂)	ผู้คาดการณ์ (Y ₃)	ผู้ให้คำปรึกษา (Y ₄)	ผู้ส่งเสริมสนับสนุน (Y ₅)	ภาพรวม (Y _{tot})
ลักษณะทางกาย (X ₁)	0.803**	0.783**	0.786**	0.778**	0.792**	0.824**
ภูมิหลังทางสังคม(X ₂)	0.892**	0.897**	0.882**	0.829**	0.813**	0.901**
สติปัญญาความรู้ความสามารถ(X ₃)	0.871**	0.875**	0.904**	0.801**	0.829**	0.894**
บุคลิกภาพ(X ₄)	0.899**	0.888**	0.891**	0.814**	0.854**	0.908**
ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงาน(X ₅)	0.937**	0.908**	0.925**	0.887**	0.871**	0.947**
ลักษณะทางสังคม(X ₆)	0.913**	0.923**	0.870**	0.864**	0.880**	0.931**
ภาพรวม (X _{tot})	0.930**	0.922**	0.919**	0.870**	0.882**	0.945**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหาร (X_{tot}) กับบทบาทของผู้บริหาร (Y_{tot}) โรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับสูง (r = 0.945) ซึ่งเป็นความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้ายคลึงกันเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย ในภาพรวม (X_{tot}) กับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย ในแต่ละด้าน (Y₁₋₅) พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหาร ในภาพรวม (X_{tot}) มีความสัมพันธ์กับบทบาทของผู้บริหารในระดับสูงทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ได้ดังนี้ บทบาทของผู้บริหารด้านผู้อำนวยการ (Y₁) (r_{xy} = 0.930) ผู้ประเมิน (Y₂) (r_{xy} = 0.922) ผู้คาดการณ์ (Y₃) (r_{xy} = 0.919) ผู้ส่งเสริมสนับสนุน (Y₅) (r_{xy} = 0.882) และผู้ให้คำปรึกษา (Y₄) (r_{xy} = 0.870)

คุณลักษณะของผู้บริหารด้านลักษณะทางกาย (X₁) กับบทบาทของผู้บริหารโดยภาพรวม (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง (r = .842) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาคุณลักษณะของผู้บริหาร ด้านลักษณะทางกาย พบว่ามีความสัมพันธ์กับบทบาทของผู้บริหาร ในระดับสูงทุกด้าน โดยเรียงลำดับได้ดังนี้ ผู้อำนวยการ (Y₁) (r_{xy} = 0.803) ผู้ส่งเสริมสนับสนุน (Y₅) (r_{xy} = 0.792) ผู้คาดการณ์ (Y₃) (r_{xy} = 0.786) ผู้ประเมิน (Y₂) (r_{xy} = 0.783) และผู้ให้คำปรึกษา (Y₄) (r_{xy} = 0.778)

คุณลักษณะของผู้บริหาร ด้านภูมิหลังทางสังคม (X₂) กับบทบาทของผู้บริหารโดยภาพรวม (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง (r_{xy} = 0.901) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาคุณลักษณะของผู้บริหาร ด้านภูมิหลังทางสังคม พบว่ามีความสัมพันธ์กับบทบาทของผู้บริหาร ในระดับสูงทุกด้าน โดยเรียงลำดับได้ดังนี้ผู้ประเมิน (Y₂) (r_{xy} = 0.897) ผู้อำนวยการ (Y₃) (r_{xy} = 0.882) ผู้ให้คำปรึกษา (Y₄) (r_{xy} = 0.829) และผู้ส่งเสริมสนับสนุน (Y₅) (r_{xy} = 0.813)

คุณลักษณะของผู้บริหารด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ (X₃) กับบทบาทของผู้บริหารโดยภาพรวม (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง (r = 0.894) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .01 เมื่อพิจารณาคุณลักษณะของผู้บริหาร ด้านสติปัญญา ความรู้ความสามารถพบว่ามีความสัมพันธ์กับบทบาทของผู้บริหาร ในระดับสูงทุกด้าน โดยเรียงลำดับได้ดังนี้ผู้คาดการณ์ (Y_3) ($r_{xy} = 0.904$) ผู้ประเมิน (Y_2) ($r_{xy} = 0.875$) ผู้อำนวยการ (Y_1) ($r_{xy} = 0.871$) ผู้ส่งเสริมสนับสนุน (Y_5) ($r_{xy} = 0.829$) และผู้ให้คำปรึกษา (Y_4) ($r_{xy} = 0.801$)

คุณลักษณะของผู้บริหารด้านบุคลิกภาพ (X_4) กับบทบาทของผู้บริหาร โดยภาพรวม (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r_{xy} = 0.908$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาคุณลักษณะของผู้บริหาร ด้านบุคลิกภาพพบว่ามีความสัมพันธ์กับบทบาทของผู้บริหาร ในระดับสูงทุกด้าน โดยเรียงลำดับได้ดังนี้ผู้อำนวยการ (Y_1) ($r_{xy} = 0.899$) ผู้คาดการณ์ (Y_3) ($r_{xy} = 0.891$) ผู้ประเมิน (Y_2) ($r_{xy} = 0.888$) ผู้ส่งเสริมสนับสนุน (Y_5) ($r_{xy} = 0.854$) และผู้ให้คำปรึกษา (Y_4) ($r_{xy} = 0.814$)

คุณลักษณะของผู้บริหารด้านลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงาน (X_5) กับบทบาทของผู้บริหาร โดยภาพรวม (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r_{xy} = 0.947$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาคุณลักษณะของผู้บริหาร ด้านลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงานพบว่ามีความสัมพันธ์กับบทบาทของผู้บริหาร ในระดับสูงทุกด้าน โดยเรียงลำดับได้ดังนี้ผู้อำนวยการ (Y_1) ($r_{xy} = 0.937$) ผู้คาดการณ์ (Y_3) ($r_{xy} = 0.925$) ผู้ประเมิน (Y_2) ($r_{xy} = 0.908$) ผู้ให้คำปรึกษา (Y_4) ($r_{xy} = 0.887$) และผู้ส่งเสริมสนับสนุน (Y_5) ($r_{xy} = 0.871$)

คุณลักษณะของผู้บริหารด้านลักษณะทางสังคม (X_6) กับบทบาทของผู้บริหาร โดยภาพรวม (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r_{xy} = 0.931$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาคุณลักษณะของผู้บริหาร ด้านลักษณะทางสังคม พบว่ามีความสัมพันธ์กับบทบาทของผู้บริหาร ในระดับสูงทุกด้าน โดยเรียงลำดับได้ดังนี้ ผู้ประเมิน (Y_2) ($r_{xy} = 0.923$) ผู้อำนวยการ (Y_1) ($r_{xy} = 0.913$) ผู้ส่งเสริมสนับสนุน (Y_5) ($r_{xy} = 0.880$) ผู้คาดการณ์ (Y_3) ($r_{xy} = 0.870$) และผู้ให้คำปรึกษา (Y_4) ($r_{xy} = 0.864$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งเอาไว้ที่อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่าคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกมีความสำคัญทางการทำงานเป็นอย่างมาก เนื่องจากในปัจจุบันผู้บริหารเป็น

ผู้มีบทบาทและความสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาให้เจริญก้าวหน้า ซึ่งสามารถสังเกตได้จากสถานศึกษาต่างๆผู้บริหารส่วนใหญ่นับได้รับการศึกษาในสาขาการบริหารการศึกษา และการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องผ่านกระบวนการคัดเลือก การทำผลงาน และการอบรมตามหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้อรรถวิสัยและความรู้ต่างๆ มาประกอบการบริหารงานตลอดจนใช้เทคนิคและวิธีการต่างๆ ตามกระบวนการบริหาร ซึ่งเป็นการแสดงถึงการมีภาวะผู้นำ นอกจากนี้ผู้บริหารยังสามารถใช้เทคนิควิธีการจูงใจเพื่อให้บุคลากรเกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และพร้อมที่จะทำงานเพื่อองค์กรอย่างแท้จริง ผ่านช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายรูปแบบ แต่ละช่องทางมีความเหมาะสมกับแต่ละสถานการณ์ ซึ่งทำให้ผู้บริหารสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคลากรในองค์กร ก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันในการปฏิบัติงานเพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาวดี คำเกลี้ยง ที่ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหิดล ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะผู้บริหารทั้ง 6 ด้าน คือ ลักษณะทางกาย ภูมิหลังทางสังคม สติปัญญา บุคลิกภาพ ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงาน และลักษณะทางสังคม ผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัยเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน โดยเรียงตามค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัยด้านคุณลักษณะทางกาย ที่มีค่ามัธยเลขคณิตอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่ามัธยเลขคณิตคือ 4.44 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร โรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัยส่วนใหญ่นับมีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบในการบริหารงานทั้งงานภายนอกและภายใน โรงเรียนรวมถึงการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ จึงมีความจำเป็นที่ผู้บริหาร โรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัยควรมีลักษณะเป็นผู้ที่มีสุขภาพดี มีวิบุลย์ที่เหมาะสม มีลักษณะท่าทางที่ดี สุขอนามัยดี สุขภาพร่างกายแข็งแรง สมบูรณ์ ว่องไว กระฉับกระเฉง สุขภาพร่างกายเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน มีสุขภาพจิตดี ยิ้มแย้มแจ่มใส มีรูปร่างลักษณะทางกายดี สง่าผ่าเผยและแต่งกายได้เหมาะสมกับกาลเทศะเป็นผู้ที่มีบุคลิกลักษณะดีได้รับคำชมเชยจากบุคคลรอบข้าง มีความกระตือรือร้นและพร้อมเสมอในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่ง

สอดคล้องกับผลการวิจัยของปรารภ หลงสมบุญ ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ด้านคุณลักษณะทางกาย อยู่ในระดับมาก

คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย ด้านลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงาน ที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่ามัชฌิมเลขคณิตคือ 4.42 ข้อมหมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย เป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ มีความมุ่งมั่นในการกำจัดปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน มีความมุ่งมั่น มานะ อดทนและรับผิดชอบเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายที่กำหนด มีความสามารถในการสอนงาน กำกับ และติดตามผลการดำเนินงาน มีความปรารถนาที่จะบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ มีทักษะและประสบการณ์ในการบริหารงาน มีทักษะและเทคนิคในการแก้ไขปัญหาจนสำเร็จ มีความเสียสละและอุทิศตนในการทำงานอย่างเต็มตามศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของมณีนรีรัตน์ เสนอฤทธิ์ ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารที่พึงประสงค์ของบุคลากรโรงเรียนวัดใหญ่ศรีสุพรรณสำนักงานเขตธนบุรีสังกัดกรุงเทพมหานครผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงานอยู่ในระดับมาก

คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย ด้านบุคลิกภาพ ที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่ามัชฌิมเลขคณิตคือ 4.41 ข้อมหมายถึงผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย เป็นผู้ที่มีความสามารถในการปรับตัวตามวัฒนธรรมองค์กรและสามารถปรับเปลี่ยนให้ทันยุคสมัย มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ให้คงที่ได้เป็นอย่างดีเยี่ยม มีความคิดสร้างสรรค์ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถในการกำจัดความเครียด มีความกระตือรือร้นในการศึกษา เป็นผู้ใฝ่ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ เป็นผู้ประพฤติกรรมที่เหมาะสม รู้กาลเทศะ มีความสุขุม เยือกเย็น รอบคอบ สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนาองค์กรให้ประสบความสำเร็จ เป็นผู้มีความตั้งใจเข้มแข็งไม่โอนอ่อนตามอิทธิพลใดๆ เป็นผู้มีความมั่นใจในตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าตัดสินใจ กล้าแสดงออกและแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเสาวนีย์ ยิ้มถนอม ที่ได้ศึกษาทำวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตทวีวัฒนา โดยผล

การวิจัยพบว่าคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตทวีวัฒนา ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากลงมาหาน้อยได้แก่ มีภูมิหลังทางสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้สึกละรอบรู้ มีความสามารถความชำนาญ มีการศึกษาและมีบุคลิกภาพน่าเชื่อถือ

คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย ด้านพื้นฐานทางสังคม ที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่ามัชฌิมเลขคณิตคือ 4.40 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัยเป็นผู้บริหารที่มีการศึกษาในระดับที่เหมาะสมกับตำแหน่งงานผู้บริหารเป็นผู้ที่มีการศึกษามีสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจดี เป็นผู้มาจากครอบครัวที่ดี เป็นผู้ที่คนในสังคมส่วนใหญ่ยอมรับว่าเป็นคนดี สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมทุกระดับได้เป็นอย่างดี เพื่อนร่วมสายงานบริหาร และผู้ได้บังคับบัญชาได้ทุกระดับ สามารถเรียนรู้ปัญหาสังคมรอบตัวได้อย่างรวดเร็ว สามารถปรับตัวเข้ากับความคิดในทศวรรษ มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ และรู้ทันต่อเหตุการณ์ต่างๆ รวมทั้งเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต และยังเป็นแบบอย่างที่ดีไม่เคยทำเรื่องเสื่อมเสีย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญธรรม ไวยมิตรา ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของครูกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ด้านมนุษยสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน อยู่ในระดับมาก

คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย ด้านสติปัญญาและความสามารถ ที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่ามัชฌิมเลขคณิตคือ 4.37 ข้อมหมายถึงผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย เป็นผู้ที่มีสติปัญญามีความรอบรู้ มีกลยุทธ์และการตัดสินใจที่ดี และมีทักษะในการเจรจาอย่างคล่องแคล่ว มีคุณวุฒิทางการศึกษาเหมาะสมกับลักษณะงาน มีความรอบรู้และเข้าใจหน่วยงานทางการศึกษา มีปฏิภาณไหวพริบ และความเฉลียวฉลาดในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าตามสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม มีความรู้เกี่ยวกับนโยบาย กฎหมายทางการบริหารงานของสถานศึกษา มีวิสัยทัศน์บุคลากรให้มีความร่วมมือในการบริหารงาน เป็นผู้ที่มีความสามารถถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร

ให้ผู้อื่นเข้าใจได้เป็นอย่างดีและตรงประเด็นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาวดี คำเกลี้ยง ที่ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหิดล ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะผู้บริหารทั้ง 6 ด้าน คือ ลักษณะทางกาย ภูมิหลังทางสังคม สติปัญญา บุคลิกภาพ ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงาน และลักษณะทางสังคม ผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนในกลุ่มกาญจนานิกวิทยาลัย ด้านลักษณะทางสังคม ที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่ามัชฌิมเลขคณิตคือ 4.36 ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่าผู้บริหาร โรงเรียนในกลุ่มกาญจนานิก เป็นผู้ที่มีความสามารถในการขอความร่วมมือและประสานงานได้เป็นอย่างดี มีความสามารถในการบริหาร มีเสน่ห์มีความใส่ใจผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์เป็นที่ยอมรับของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กร สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี มีการปรับตัวเข้ากับกระบวนการกลุ่มได้ดี มีมนุษยสัมพันธ์ดี เป็นกันเอง มีความยืดหยุ่น ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น มีความสามารถในการประสานงานกับหน่วยงานภายในและภายนอกได้ดี มีเกียรติและเป็นที่เชื่อถือศรัทธาของบุคคลทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของรัชพร สระสม ที่ได้ทำวิจัยเรื่องการวิเคราะห์เปรียบเทียบการส่งผลคุณลักษณะของผู้บริหารกับวัฒนธรรมโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าคุณลักษณะของผู้บริหาร สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงาน ด้านบุคลิกภาพ ด้านภูมิหลังทางสังคม และด้านลักษณะทางสังคม

2. จากผลการวิจัยพบว่าบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในกลุ่มกาญจนานิกวิทยาลัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งเอาไว้ที่อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าผู้บริหาร โรงเรียนในยุคปัจจุบันหรือยุคของการปฏิรูปการศึกษา ต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มีบทบาทในการเป็นผู้นำที่ถูกต้องและเหมาะสม จึงทำให้ผู้บริหาร โรงเรียนตระหนักถึงความสำคัญในบทบาทของตนเป็นอย่างมากที่จำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จ และในฐานะที่ผู้บริหารเป็นบุคคลที่สำคัญของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของการปฏิรูปการศึกษา และข้อตกลงร่วมกันของโรงเรียนในกลุ่มกาญจนานิกวิทยาลัยให้ก้าวไปอย่างประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารจึงต้องพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ

ในการบริหารงานทุกด้านของโรงเรียน มีศักยภาพในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีความสามารถนำเอาศาสตร์และศิลป์มาปฏิบัติร่วมกันได้อย่างสมดุลในเชิงบูรณาการบริหารงานสามารถก้าวทันเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารได้ทั่วถึงทุกระดับขององค์กรหรือหน่วยงานอื่นๆ ภายใต้การบริหารงานตามบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ การเป็นผู้อำนวยความสะดวก ผู้ประเมิน ผู้คาดการณ์ ผู้ให้คำปรึกษาและผู้ส่งเสริมสนับสนุน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของชัชฎาภรณ์ โชคสงวนทรัพย์ ที่ได้ศึกษาวิจัยบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในอำเภอทองผาภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอทองผาภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในกลุ่มกาญจนานิกวิทยาลัย เป็นรายด้าน เรียงตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ผลการวิจัยพบว่าบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในกลุ่มกาญจนานิกวิทยาลัยด้านการเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุน ที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่ามัชฌิมเลขคณิตคือ 4.47 ย่อมหมายถึงผู้บริหาร โรงเรียนในกลุ่มกาญจนานิกวิทยาลัยเป็นผู้ส่งเสริมความก้าวหน้าโดยมีการชี้แจงหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติงานให้บุคลากรทราบอย่างชัดเจน และเปิดโอกาสให้บุคลากรได้รับความก้าวหน้า เช่น การสนับสนุนให้ไปศึกษาดูงาน หรือการศึกษาต่อ ผู้บริหารมีบทบาทช่วยให้บุคลากรแต่ละคนสามารถพัฒนาแผนงานที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในหน้าที่การงาน ส่งเสริมให้บุคลากรประสบความสำเร็จ สนับสนุนให้บุคลากรรู้จักใช้แหล่งข้อมูลต่างๆ ในการสร้างแผนงานเพื่อให้ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของณัชชัชราณีศรีปานานาค ได้ศึกษาบทบาทผู้บริหาร โรงเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 พบว่าบทบาทผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 1 ด้านคือด้านผู้อำนวยความสะดวกและอยู่ในระดับมากจำนวน 4 ด้าน คือด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุนผู้ให้คำปรึกษาผู้ประเมินและผู้คาดการณ์

บทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย ด้านบทบาทผู้อำนวยการที่มีความสะดวก ที่มีค่ามัธยฐานเลขคณิตอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่ามัธยฐานเลขคณิตคือ 4.39 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการส่งเสริมและสนับสนุนการทำงาน ของบุคลากร เช่น การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ การประสานงาน ให้กับบุคลากร ได้ปฏิบัติงานตรงตามความรู้ความสามารถและ หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ช่วยให้บุคลากรรู้คุณค่าในงานที่ทำ และทักษะที่เป็นจุดเด่นของตนเอง ช่วยให้บุคลากรตระหนัก ถึงความสำคัญของการวางแผนอนาคตด้านกรงานในระยะ ยาว สร้างบรรยากาศการทำงานที่เปิดกว้างและรับฟังความคิด เห็นเพื่อเปิดโอกาสให้บุคลากรแต่ละคนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอนาคตด้านกรงานของตนได้ ช่วยให้บุคลากรมีความเข้าใจ และสามารถแสดงความต้องการของตนเกี่ยวกับอนาคตด้าน กรงานได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอาทิตยา ศกุนะสิงห์ ที่ได้ศึกษาบทบาทผู้บริหารที่สัมพันธ์กับประสิทธิผล ของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ผล การวิจัยพบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลกลุ่ม การศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

บทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษก วิทยาลัย ด้านบทบาทผู้คาดการณ์ ที่มีค่ามัธยฐานเลขคณิตอยู่ใน ระดับมาก ซึ่งมีค่ามัธยฐานเลขคณิตคือ 4.37 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารนำผลการสำรวจ หรือผลการวิจัยมาเป็นข้อมูลในการ ประกอบการตัดสินใจ และแนวโน้มความก้าวหน้าสอดคล้องกับ การประกันคุณภาพและการวางแผนงานในปัจจุบัน ซึ่งมีผล ต่อการเพิ่มของจำนวนนักเรียน และสามารถคาดการณ์ได้ว่า ในอนาคตสถานศึกษาต้องเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นซึ่งสอดคล้อง กับผลการวิจัยของสุชสันต์ ชัยศิริวัฒน์ ที่ได้ศึกษาบทบาทของ ผู้บริหาร ในการพัฒนาครู โรงเรียนประถมศึกษากลางนอก ผล การวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาครู โรงเรียน ประถมศึกษาเอกชน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มาก โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ผู้ให้คำปรึกษา ผู้อำนวยการสะดวก ผู้คาดการณ์ ผู้ประเมิน และผู้ส่งเสริม สนับสนุนอยู่ในระดับมาก

บทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษก วิทยาลัยด้านบทบาทผู้ประเมิน ที่มีค่ามัธยฐานเลขคณิตอยู่ใน ระดับมาก ซึ่งมีค่ามัธยฐานเลขคณิตคือ 4.37 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณต่อวิชาชีพใน การประเมินบุคลากร เพราะผู้บริหารมีการแจ้งบุคลากรที่ได้รับ การประเมินทราบล่วงหน้าก่อนการประเมินทุกครั้ง และมีการ แจ้งผลการประเมินเกี่ยวกับการทำงาน และผลการปฏิบัติตัว

ของบุคลากรในองค์กร อย่างเปิดเผยและตรงไปตรงมา แจ้งให้ บุคลากรทราบความคาดหวัง และการกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน ที่ใช้ในการประเมิน รับฟังความคิดเห็นของบุคลากร ว่าสิ่งใด มีความสำคัญต่อการทำงานในปัจจุบัน และความมุ่งหวังใน การปรับปรุงการทำงานต่อไป ซึ่งให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่าง การทำงาน ผลการปฏิบัติตัวและเป้าหมายในงานอาชีพ เสนอ แนะนำกิจกรรมที่ช่วยให้บุคลากร สามารถปรับปรุงการทำงาน และการปฏิบัติตัวของตนได้ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรณา หมาดเท่ง ที่ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อ การบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารที่ ส่งผลต่อการบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียน เอกชนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามค่า เฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ผู้ให้คำปรึกษา ผู้อำนวยการสะดวก ผู้ประเมิน ผู้ส่งเสริมสนับสนุนผู้คาดการณ์ และผู้ให้คำปรึกษา

บทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษก วิทยาลัย ด้านบทบาทผู้ให้คำปรึกษา ที่มีค่ามัธยฐานเลขคณิตอยู่ใน ระดับมาก ซึ่งมีค่ามัธยฐานเลขคณิตคือ 4.37 ย่อมหมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย เปิดโอกาส ให้บุคลากรปฏิบัติงาน แสดงความคิดเห็น และเสนอทางเลือก ในการประกอบการตัดสินใจ รวมทั้งอุปสรรคที่มีผลต่อความ สำเร็จในหน้าที่การงาน ได้ตลอดเวลา ช่วยให้บุคลากรแสดงเป้ าหมายเกี่ยวกับอนาคตในการทำงานที่ต้องการได้ และพร้อมที่ จะช่วยเหลือบุคลากรในการคัดเลือกเป้าหมายในด้านการงาน ที่มีประสิทธิภาพให้ตรงกับความต้องการและตามเป้าหมายของ องค์กรได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอาทิตยา ศกุนะสิงห์ ที่ได้ศึกษาบทบาทผู้บริหารที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถาน ศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ผลการวิจัยพบ ว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษา ท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. จากผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่าง คุณลักษณะกับบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในกลุ่มกาญจนา ภิเษกวิทยาลัย พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ในทางบวกหรือมีความ สัมพันธ์กันลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน การวิจัยที่ได้ตั้งไว้ว่าคุณลักษณะกับบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัยมีความสัมพันธ์กัน และ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารกับ บทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย

มีความสัมพันธ์กันทุกคู่ โดยมีความสัมพันธ์ในทางบวกและมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนานิกวิทยาลัยมีคุณลักษณะที่ดีทำให้ผู้บริหารของโรงเรียนในกลุ่มกาญจนานิกวิทยาลัยแสดงบทบาทผู้บริหารได้เป็นอย่างดี ทำให้เกิดการบริหารงานที่บรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามไปด้วยเช่นกัน ดังนั้นถ้าคุณลักษณะของผู้บริหารอยู่ในระดับสูง การแสดงบทบาทของผู้บริหารก็จะสูงอยู่ในระดับที่สอดคล้องกัน และหากคุณลักษณะของผู้บริหารอยู่ในระดับต่ำ การแสดงบทบาทของผู้บริหารก็จะอยู่ในระดับต่ำเช่นเดียวกัน คุณลักษณะของผู้บริหารจึงมีความสัมพันธ์กับบทบาทของผู้บริหาร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรีนเบิร์ก - วอลท์ และโรเบิร์ตสัน (Greenberg-Walt and Robertson) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “The evolving role of executive leadership” วัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ เพื่อรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะ บทบาทสำคัญของผู้บริหารระดับสูงในอนาคตผลการวิจัย พบว่า บทบาทสำคัญของผู้บริหารระดับสูงในอนาคตประกอบด้วย 14 ประการ ได้แก่ 1) มีความคิดกว้างไกล 2) สามารถคาดการณ์บริบทและสภาพแวดล้อมที่ทำให้องค์กรมีความเจริญก้าวหน้า 3) สามารถเสริมสร้างแรงบันดาลใจแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาให้ร่วมกันคิดค้นแนวทางปฏิบัติที่ทำให้บรรลุวิสัยทัศน์ 4) สามารถเสริมสร้างพลังอำนาจ 5) เข้าใจวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ 6) มีทักษะการสร้างทีมและสร้างเครือข่าย 7) มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ 8) สามารถกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาให้สนใจคิดค้นนวัตกรรม 9) สามารถสร้างความประทับใจแก่ผู้ให้บริการ 10) สามารถพัฒนาองค์กรให้มีความมีประสิทธิภาพในการแข่งขัน 11) มีความมุ่งมั่นในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและมีความรอบรู้ 12) ใจกว้างรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา 13) ให้เกียรติคำนึงถึงศักดิ์ศรีและคุณค่าของผู้ใต้บังคับบัญชา 14) มีความสามารถบริหารการเปลี่ยนแปลง

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนานิกวิทยาลัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก จึงแสดงให้เห็นได้ว่าคุณลักษณะของผู้บริหารมีความสำคัญและจำเป็นต่อการปฏิบัติงานเป็นอย่างยิ่ง ผู้บริหารจึงควรรักษาคุณลักษณะต่างๆของตนให้เป็นที่น่าเลื่อมใสศรัทธา มีความน่าเชื่อถือต่อบุคคลทั่วไป ผู้บริหารจำเป็นต้องรอบรู้และเป็นที่ยอมรับได้ทุกกรณียังควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน มีความสามารถในการโน้มน้าวจิตใจให้เกิดความสามัคคี เกิด

ความร่วมมือร่วมใจกันในการทำงาน ทั้งยังสามารถจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทุ่มเทกำลังความสามารถในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ควรจัดให้มีการส่งเสริมและพัฒนาคุณลักษณะดังกล่าวในกลุ่มผู้บริหาร โดยการสร้างความตระหนักถึงประโยชน์ของเป้าหมายการปฏิบัติงานและการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจจะทำได้หลายวิธี อาทิ เช่น การฝึกอบรม การสัมมนา และการศึกษาหาความรู้ นอกจากนี้ควรมีนโยบายสนับสนุนให้ผู้ที่มีค่าแรงตำแหน่งทางการบริหารต้องผ่านการฝึกอบรมหรือพัฒนาภาวะความเป็นผู้นำทั้งทางด้านกายและสังคม บุคลิกภาพ และคุณลักษณะเชิงทักษะ รวมทั้งความสามารถและทักษะในกระบวนการบริหารจัดการมาอย่างเพียงพอ โดยผู้บริหารควรให้ความสนใจในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

2. จากผลการวิจัยพบว่าบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนานิกวิทยาลัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งหมายถึงความสำคัญของบทบาทของผู้บริหาร คือเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการช่วยให้บุคลากรตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนอนาคตด้านการทำงานในระยะยาวสร้างบรรยากาศการทำงานที่เปิดกว้างและรับฟังความคิดเห็นเพื่อเปิดโอกาสให้บุคลากรแต่ละคนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอนาคตด้านการทำงานของตนได้รวมทั้งการสนับสนุนให้คำปรึกษาและประเมินผลการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยด้านที่มีค่ามัธยเลขคณิตน้อยที่สุดคือ ด้านผู้ให้คำปรึกษา ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนานิกวิทยาลัย ควรแสดงบทบาทของตนเองในฐานะผู้ให้คำปรึกษาอย่างเต็มใจและเต็มที่ เพราะการให้คำปรึกษาจะทำให้ผู้บริหารทราบปัญหาของบุคลากรในการปฏิบัติงาน อีกทั้งยังเป็นขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรด้วยว่าตัวเองไม่ได้ถูกทอดทิ้งให้ปฏิบัติงานแต่เพียงผู้เดียว โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรปฏิบัติงาน แสดงความคิดเห็น และเสนอทางเลือกในการประกอบการตัดสินใจ รวมทั้งอุปสรรคที่มีผลต่อความสำเร็จในหน้าที่การงานได้ตลอดเวลา และพร้อมที่จะช่วยเหลือบุคลากรในการคัดเลือกเป้าหมายในด้านการงานที่มีประสิทธิภาพให้ตรงกับความต้องการและตามเป้าหมายขององค์กรได้

3. จากผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะของผู้บริหารกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนานิกวิทยาลัย มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง และเป็นความสัมพันธ์ทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน แสดงให้เห็นว่าเมื่อผู้บริหารที่มีคุณลักษณะที่ดีจะทำให้ผู้บริหารแสดงบทบาท

ได้ดีมากขึ้นด้วย ดังนั้นควรจะมีการส่งเสริมให้มีการพัฒนาผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง เช่น การฝึกอบรมด้านบุคลิกภาพ ทักษะ และเทคนิคการบริหาร กระบวนการวางแผนกลยุทธ์ เป็นต้น เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานแก่ผู้บริหาร และควรจัดให้มีการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับเทคนิคแต่ละด้านตามความต้องการของผู้บริหารเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ในการบริหารงาน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษก วิทยาลัย
3. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะกับบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย โดยให้มีการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ (In-depth interview) การจัดกลุ่มสนทนา (Focus group discussion) ซึ่งจะได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงมากกว่าการใช้แบบสอบถามเพียงอย่างเดียว

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.2551.

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561)**.2552.

ัชชฎาภรณ์ ไชคสงวนทรัพย์. “บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน”

วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2551.

ณัชชฎาภรณ์ ศรีปานาค, “บทบาทผู้บริหาร โรงเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2” .วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.2554.

ธนสาร บัลลังก์ปัทมา. ปัญหาการบริหารงานของผู้บริหาร. เข้าถึงเมื่อ 20 มิถุนายน 2559.

บุญธรรม ไวยมตรา. “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนตามการรับรู้ของครูกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2” .วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. 2553.

ปรารภ หลงสมบุญ. “คุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2”. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2552.

มณีนรัตน์ เสนอฤทธิ์, “คุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ของบุคลากรโรงเรียนวัดใหญ่ศรีสุพรรณ สำนักงานเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.2553.

รัชพร สระสม. “การวิเคราะห์เปรียบเทียบการส่งผลคุณลักษณะของผู้บริหารกับวัฒนธรรมโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2554.

รายงานสรุปในโครงการยกระดับ กลุ่มโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัยก้าวสู่โรงเรียนส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์. เข้าถึงเมื่อ 20 มิถุนายน 2559. เข้าถึงได้จาก<https://vichakankjn.files.wordpress.com/2016/01/4.pdf>

วรรณมาดเท่ง. “บทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2551.

เสาวนีย์ ยี่มถนอม. “คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตทวีวัฒนา”. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. 2553.

สุขสันต์ ชัยศิริวัฒน์. “บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาครู
โรงเรียนประถมศึกษาเอกชน”.วิทยานิพนธ์ ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการ
ศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
ศิลปากร. 2550.

สุภาวดี คำเกลี้ยง. “คุณลักษณะของผู้บริหารและความพึงพอใจ
ในการปฏิบัติงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหิดล”.
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
วิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการ
ศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2550.

อาทิตยา ศกุนะสิงห์. “บทบาทผู้บริหารที่สัมพันธ์กับ
ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลกลุ่มการ
ศึกษาท้องถิ่นที่ 1”.วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2552.

Best, John W. **Research in Education**. Englewood Cliffs, New
Jersey : Prentice Hall Inc. 1970.

Cronbach, Lee J. **Essentials of Psychological Testing**. 3rded.
New York: Harper and Row Publisher. 1974.

Farren, Caela and Beverly L. Kaye. “New skills for New
Leadership Roles. “**in The Leader of Foundation**.
3nd ed. New York: The Drucker Foundation. 1996.

Greenberg, C.L.– Walt and A.G. Robertson. **The Future of
Leadership**. San Francisco : Jossey – Bass. 2001.

Krejcie, Ronald Robert V. and Daryle W. Morgan. “Determining
Sample Size for Research Activities,” **Journal for
Educational and Psychological**

Likert, Rensis. **New Pattern of Management**. New York :
McGraw – Hill Book Compeny. 1992.

Stogdill, Ralph M. **Stogdill’s Handbook of Leadership: A
Survey of Theory and Research, Revised and
Expanded**. New York: The Free Press. 1982.

